ROMÂNIA

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

SECŢIA PENTRU JUDECĂTORI

HOTĂRÂREA nr. 782

din 11 iulie 2018

Prin Raportul nr. 2741/IJ/1234/DIJ/2017, Inspecţia Judiciară a înaintat Secţiei pentru judecători a Consiliului Superior al Magistraturii rezultatul activităţii de monitorizare a dosarelor de mare corupţie, existente pe rolul curţilor de apel şi instanţelor arondate, precum şi al Înaltei Curţi de Casaţie şi Justiţie.

Analizând raportul Inspecţiei Judiciare şi înscrisurile ataşate, Secţia pentru judecători a Consiliului Superior al Magistraturii reţine următoarele:

Prin Ordinul nr. 39/04.04.2017 emis de inspectorul-şef al Inspecţiei Judiciare, completat ulterior prin Ordinul nr. 97/15.11.2017 şi modificat prin Ordinul nr. 35/21.03.2018, s-a stabilit că activitatea de monitorizare să vizeze Înalta Curte de Casaţie şi Justiţie, toate curţile de apel şi instanţele arondate şi să fie efectuată în baza relaţiilor comunicate de conducerile judiciare ale curţilor de apel la datele de 10 iulie 2017 şi 10 ianuarie 2018.

Strategia Inspecţiei judiciare privind activitatea de monitorizare a dosarelor de mare corupţie a avut în vedere efectuarea unei analize la nivelul tuturor instanţelor judecătoreşti în scopul obţinerii unei imagini de ansamblu asupra cauzelor de mare corupţie aflate în curs de judecată, activitatea de monitorizare având scopul de a

Adresa: Bucureşti, Calea Plevnei 141B sector 6
Web: www.csm1909.ro

contribui la soluţionarea cu celeritate a cauzelor, precum şi la identificarea oricărei disfuncţionalităţi în gestionarea acestor dosare şi propunerea unor măsuri conform competenţelor legale.

Tot în cadrul Strategiei de monitorizare, s-a solicitat instanţelor judecătoreşti să comunice Inspecţiei Judiciare bunele practici identificate, măsurile manageriale luate sau orice alte activităţi dispuse de conducerile instanţelor judecătoreşti în cursul anului 2017, în cadrul domeniului vizat de verificări.

Măsurile de monitorizare dispuse de Inspecţia Judiciară cu privire la toate cauzele de mare corupţie aflate pe rolul instanţelor de judecată au fost considerate oportune în contextul progreselor pe care România trebuie să le înregistreze în lupta împotriva corupţiei.

Activitatea de monitorizare a vizat situaţia dosarelor de mare corupţie (încadrându-se în această categorie cauzele care întrunesc alternativ una din următoarele condiţii: fie criteriul vizând calitatea inculpaţilor - persoane ce ocupă funcţii de demnitate publică, cum ar fi parlamentari, miniştri, secretari de stat, conducători ai autorităţilor administrative centrale, prefecţi, consilieri judeţeni etc., fie criteriul pecuniar - valoarea prejudiciului să fie mai mare de 50.000 lei) aflate pe rolul curţilor de apel şi al instanţelor din raza teritorială a acestora, precum şi al Înaltei Curţi de Casaţie şi Justiţie, la data de 31 decembrie 2017.

Din analiza datelor statistice relevate de activitatea de monitorizare, Secţia pentru judecători a Consiliului Superior al Magistraturii reţine că, la nivelul întregii ţări, numărul dosarelor de mare corupţie a înregistrat o creştere de la 474 de dosare la sfârşitul anului 2016 la 535 de dosare la sfârşitul anului 2017.

Dacă se au în vedere şi datele statistice ale anilor anteriori (241 de dosare în anul 2013, 319 dosare în anul 2014, 456 dosare în anul 2015 şi 474 de dosare în anul 2016), se poate concluziona în sensul că o creştere cu 61 de dosare pe întreaga ţară are un caracter semnificativ, în condiţiile în care se constată o creştere continuă raportat la toţi anii precedenţi.

În cazul a 5 curţi de apel numărul dosarelor de mare corupţie a înregistrat o scădere faţă de anul 2016, după cum urmează: Curtea de Apel Bucureşti - de la

Adresa: Bucureşti, Calea Plevnei 141B sector 6
Web: www.csm1909.ro

102 dosare la 93 de dosare; Curtea de Apel Cluj - de la 33 de dosare la 29 de dosare; Curtea de Apel Iaşi - de la 40 de dosare la 33 de dosare; Curtea de Apel Oradea - de la 22 de dosare la 2 de dosare; Curtea Militară de Apel Bucureşti - de la 2 dosare la 1 dosar.

Conform statisticii, creşterea numărului de dosare a intervenit în cazul celorlalte 11 curţi de apel.

Raportat la criteriul duratei de timp de la care dosarele se află în sistemul judiciar, se constată o creştere a numărului de dosare mai vechi de 5 ani, de la 8 dosare la 15 dosare, din cauza complexităţii dosarelor, dar şi al creşterii numărului total de cauze.

La nivelul Înaltei Curţi de Casaţie şi Justiţie, la data ultimei monitorizări, respectiv sfârşitul lunii decembrie 2017, se aflau pe rol 26 de dosare de mare corupţie, iar pe rolul Completelor de 5 judecători în materie penală se aflau în curs de soluţionare 3 dosare.

Astfel cum reiese din analiza dosarelor de mare corupţie mai vechi 5 ani aflate pe rolul curţilor de apel şi instanţelor arondate, Secţia pentru judecători a Consiliului Superior al Magistraturii reţine că motivele care au condus la prelungirea duratei de soluţionare sunt diverse şi au, în general, caracter obiectiv, raportându-se la aspecte care vizează:

- administrarea probatoriului, respectiv audierea unui număr foarte mare de martori sau de inculpaţi (35 de termene);

- efectuarea expertizelor tehnice şi a răspunsurilor la obiecţiuni (22 de termene);

- efectuarea comisiei rogatorii în străinătate pentru audierea unui martor (11 termene); în alte situaţii, efectuarea comisiei rogatorii a determinat instanţa să fixeze termene la intervale de timp cuprinse între 1 şi 3 luni;

- lipsa părţilor, pentru a se pronunţa cu privire la solicitarea de transpunere a cauzei în procedura de cameră preliminară, pentru soluţionarea cererii de sesizare a Curţii Constituţionale şi pentru administrarea probelor (22 de termene);

Adresa: Bucureşti, Calea Plevnei 141B sector 6
Web: www.csm1909.ro

- restituirea cauzei la parchet de două ori şi suspendarea cauzei pentru soluţionarea unei excepţii de neconstituţionalitate, activităţi care au determinat devansarea cercetării judecătoreşti în primul ciclu procesual cu 3 ani şi 2 luni;

- asigurarea asistenţei juridice obligatorii, pregătirea apărării şi imposibilitatea de prezentare a inculpatei (4 termene), comunicarea relaţiilor (3 termene) şi administrarea probatoriului (11 termene).

Secţia pentru judecători a Consiliului Superior al Magistraturii reţine că la Înalta Curte de Casaţie şi Justiţie, numărul total al dosarelor de mare corupţie aflate pe rol la data de 30 iunie 2017, în cursul judecăţii în primă instanţă, era de 30 de dosare de mare corupţie, iar pe rolul Completelor de 5 judecători în materie penală se aflau în curs de soluţionare 2 dosare de mare corupţie.

Ulterior datei de 30 iunie 2017, respectiv în perioada 01 iulie - 31 decembrie 2017, conform datelor comunicate de Înalta Curte de Casaţie şi Justiţie au fost înregistrate pe rolul instanţei supreme 6 noi dosare de fond de mare corupţie, pe rolul Completului de 5 judecători fiind în curs de soluţionare 3 dosare. În primul semestru, Secţia penală a instanţei supreme a soluţionat un număr de 7 dosare de mare corupţie, existând şi 1 dosar înregistrat pe rolul Completului de 5 judecători.

La data de 31 decembrie 2017, numărul total al dosarelor de mare corupţie aflate pe rol, în cursul judecăţii în primă instanţă la Înalta Curte de Casaţie şi Justiţie, era de 26 de dosare de mare corupţie, iar pe rolul Completelor de 5 judecători în materie penală se aflau în curs de soluţionare 3 dosare de mare corupţie. În semestrul al doilea al anului 2017, Secţia penală a instanţei supreme a soluţionat un număr de 15 dosare de mare corupţie, precum şi 1 dosar înregistrat pe rolul Completului de 5 judecători.

Din analiza datelor expuse privind modalitatea de instrumentare a dosarelor care au ca obiect infracţiuni de mare corupţie, Secţia pentru judecători a Consiliului Superior al Magistraturii reţine că managementul de caz în aceste dosare este realizat în mod constant de către judecătorii Secţiei Penale şi Completele de 5 judecători cu respectarea dispoziţiilor legale referitoare la soluţionarea cu celeritate a cauzelor.

Adresa: Bucureşti, Calea Plevnei 141B sector 6
Web: www.csm1909.ro

În acest sens, s-a putut constata că judecătorii învestiţi cu soluţionarea acestor cauze au conferit o atenţie deosebită, în egală măsură, atât administrării probatoriului în regim de celeritate, cât şi respectării drepturilor procesuale ale părţilor, astfel cum acestea sunt prevăzute de Codul de procedură penală sau de Convenţia Europeană a Drepturilor Omului.

Astfel, din analiza situaţiei statistice s-a constatat o gestionare adecvată a dosarelor de mare corupţie aflate în prezent pe rolul Secţiei penale şi a Completelor de 5 judecători ale Înaltei Curţi de Casaţie şi Justiţie, fără a fi identificate situaţii de natură a conduce la temporizarea procedurilor.

Cu privire la măsurile manageriale luate sau orice alte activităţi dispuse de conducerile instanţelor în cursul cursul anului 2017, în cadrul domeniului vizat de verificări, Secţia pentru judecători a Consiliului Superior al Magistraturii reţine că activitatea de monitorizare efectuată de Inspecţia Judiciară a identificat măsurile care au fost luate de instanţele judecătoreşti pentru soluţionarea dosarelor din această categorie, precum şi bunele practici în vederea comunicării şi implementării acestora şi de către celelalte instanţe din sistemul judiciar, având în vedere importanţa soluţionării cu celeritate a dosarelor de mare corupţie aflate pe rolul instanţelor judecătoreşti.

Astfel, Secţia pentru judecători a Consiliului Superior al Magistraturii constată că au fost adoptate următoarele măsuri şi bune practici de către conducerile curţilor de apel şi de către Înalta Curte de Casaţie şi Justiţie:

1. evaluarea posibilităţii acordării unor termene intermediare, soluţionarea urgentă a cererilor şi excepţiilor invocate în procedura de cameră preliminară, admiterea cererilor de amânare cu foarte mare exigenţă; luarea de măsuri administrative în vederea procurării înscrisurilor necesare soluţionării cauzelor, în special hotărâri judecătoreşti sau alte înscrisuri care pot fi obţinute din evidenţele instanţelor;

2. aplicarea de sancţiuni procedurale părţilor care determină în mod nejustificat amânarea cauzelor;

Adresa: Bucureşti, Calea Plevnei 141B sector 6
Web: www.csm1909.ro

3. luarea de măsuri pentru crearea suportului logistic: disponibilitatea sălilor de judecată în vederea acordării termenelor de judecată scurte, continuitatea grefierului de şedinţă;

4. asigurarea timpului optim necesar gestionării unor astfel de cauze prin degrevarea de alte activităţi a judecătorilor ce au spre soluţionare cauze complexe şi formularea de propuneri către colegiul de conducere al instanţei pentru blocarea completelor de judecată pe anumite perioade de timp;

5. verificarea periodică a încărcăturii şi complexităţii pe completele de judecată cărora li s-au repartizat cauze de mare corupţie, pentru a se evita o supraaglomerare a acestora (o lipsă de echitate a repartizării aleatorii);

6. întocmirea planurilor de management de către judecători pentru a evita împlinirea termenului de prescripţie a răspunderii penale;

7. stabilirea de termene de judecată şi în alte zile decât cele în care au fost programate şedinţele completurilor respective în cauzele complexe (număr mare de inculpaţi, numeroase excepţii invocate, inclusiv sesizarea Curţii Constituţionale etc.);

8. evitarea administrării probatoriului în etape;

9. implementarea serviciilor informatice privind dosarul electronic şi comunicarea electronică a actelor de procedură;

10. monitorizarea trimestrială a cauzelor penale de mare corupţie;

11. verificarea periodică a evoluţiei indicatorilor de performanţă, potrivit rapoartelor Statis privind eficienţa activităţii secţiei, cu identificarea deficienţelor şi cauzelor acestora şi luarea, sau după caz, propunerea de măsuri pentru îmbunătăţirea acestor indicatori şi aducerea lor la îndeplinire;

12. organizarea în cadrul şedinţelor de pregătire profesională a unor dezbateri privind indicatorii de performanţă ai secţiei/instanţei în materia analizată;

13. organizarea întâlnirilor de lucru cu reprezentanţii Corpului experţilor autorizaţi in diferite materii şi ai Baroului de avocaţi, în scopul identificării cauzelor care au condus la efectuarea cu întârziere a lucrărilor sau/şi modalităţilor defectuoase de lucru din partea personalului instanţei;

Adresa: Bucureşti, Calea Plevnei 141B sector 6
Web: www.csm1909.ro

14. întocmirea planurilor de acţiune de către conducerile curţilor de apel pentru monitorizarea modalităţii de instrumentare a cauzelor penale de mare corupţie şi comunicarea acestora instanţelor arondate.

Analizând datele statistice relevate de monitorizarea dosarelor de mare corupţie, Secţia pentru judecători a Consiliului Superior al Magistraturii constată că soluţionarea acestor dosare se realizează într-un ritm care poate fi considerat adecvat, dar nu trebuie omis faptul că în anul 2017 s-a înregistrat o creştere a numărului total de dosare, inclusiv al celor mai vechi de 5 ani în sistem, situaţie care impune o atenţie sporită a managementului instanţelor, dar şi a modului concret de gestionare a fiecărui dosar în vederea evitării împlinirii termenului de prescripţie a răspunderii penale.

Aşa cum s-a reţinut şi cu ocazia ultimei monitorizări, Secţia pentru judecători a Consiliului Superior al Magistraturii apreciază că un rol eficient în reducerea duratei procedurilor îl au atât măsurile dispuse prin Hotărârea nr. 651/19.06.2014 a Secţiei pentru judecători, prin care au fost propuse instanţelor judecătoreşti activităţi concrete de management al cauzelor a căror judecată este temporizată, cât şi controlul propriu-zis efectuat de Inspecţia Judiciară prin solicitarea instanţelor judecătoreşti a referatelor semestriale de monitorizare, precum şi a bunelor practici identificate şi a măsurilor manageriale dispuse de conducerile instanţelor.

Trebuie subliniat faptul că dosarele de mare corupţie au în general un caracter complex, dat pe de o parte de situaţiile de fapt deduse judecăţii, iar pe de altă parte de comportamentul participanţilor la proces care, în multe cazuri, manifestă intenţia vădită de temporizare a procedurii.

Secţia pentru judecători a Consiliului Superior al Magistraturii reţine că la nivelul Înaltei Curţi de Casaţie şi Justiţie s-a constatat o gestionare adecvată a dosarelor de mare corupţie aflate în prezent pe rolul Secţiei penale şi a Completelor de 5 judecători ale Înaltei Curţi de Casaţie şi Justiţie, fără a fi identificate situaţii de natură a conduce la temporizarea procedurii, un aspect important fiind dat de bunele practici identificate la nivelul instanţei supreme în materia acordării termenelor de judecată, de natură a contribui în mod eficient la evitarea temporizării procedurilor în cauzele de mare corupţie.

Adresa: Bucureşti, Calea Plevnei 141B sector 6
Web: www.csm1909.ro

Din analiza comunicărilor efectuate de instanţele judecătoreşti cu privire la măsurile dispuse şi bunele practici identificate, Secţia pentru judecători a Consiliului Superior al Magistraturii constată ca la nivelul conducerilor manageriale există o implicare constantă în gestionarea dosarelor de mare corupţie, iar măsurile dispuse pot fi considerate ca fiind adecvate scopului propus, respectiv reducerea duratei de soluţionare a acestei categorii de dosare.

Controlul efectuat cu privire la procedurile judiciare reprezintă o problemă actuală a instanţelor judecătoreşti, care însă nu poate fi depăşită decât prin acţiunile conjugate, atât ale conducerilor instanţelor judecătoreşti, cât şi ale judecătorilor de caz în fiecare dosar în parte.

În raport de situaţia de fapt care se desprinde din monitorizarea dosarelor de mare corupţie, Secţia pentru judecători a Consiliului Superior al Magistraturii apreciază că desfăşurarea activităţii de monitorizare a acestei categorii de dosare se justifică a fi continuată şi în anul 2018, în considerarea rolului preventiv al acestei activităţi.

Faţă de toate aspectele analizate, Secţia pentru judecători va aproba Raportul nr. 2741/IJ/1234/DIJ/2017 al Inspecţiei Judiciare privind rezultatul activităţii de monitorizare a dosarelor de mare corupţie, existente pe rolul curţilor de apel şi instanţelor arondate, precum şi al Înaltei Curţi de Casaţie şi Justiţie.

Pentru aceste considerente, în temeiul dispoziţiilor art. 41 lit. g) din Legea nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii, republicată, cu modificările şi completările ulterioare, prin vot direct şi secret, cu unanimitatea voturilor membrilor prezenţi;

SECŢIA PENTRU JUDECĂTORI A CONSILIULUI SUPERIOR AL MAGISTRATURII HOTĂRĂŞTE

Art.1 - Aprobă Raportul nr. 2741/IJ/1234/DIJ/2017 al Inspecţiei Judiciare privind rezultatul activităţii de monitorizare a dosarelor de mare corupţie, existente pe rolul curţilor de apel şi instanţelor arondate, precum şi al Înaltei Curţi de Casaţie şi Justiţie.

Adresa: Bucureşti, Calea Plevnei 141B sector 6
Web: www.csm1909.ro

Art.2 - Comunicarea către curţile de apel şi Înalta Curte de Casaţie şi Justiţie a Raportului nr. 2741/IJ/1234/DIJ/2017 al Inspecţiei Judiciare privind rezultatul activităţii de monitorizare a dosarelor de mare corupţie, existente pe rolul curţilor de apel şi instanţelor arondate, precum şi al Înaltei Curţi de Casaţie şi Justiţie.

Art.3 - Prezenta Hotărâre nr. 782 din 11 iulie 2018 a Secţiei pentru judecători a Consiliului Superior al Magistraturii se comunică Inspecţiei Judiciare.

Dată în Bucureşti, la data de 11 iulie 2018

Preşedinte,

Judecător Simona Camelia MARCU

ROMÂNIA CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII PREŞEDINTE

Adresa: Bucureşti, Calea Plevnei 141B sector 6
Web: www.csm1909.ro